

ZPRAVODAJ

TĚLOCVIČNÉ JEDNOTY SOKOL PŘEROV

4/2015

OBSAH

- 1. 25. výročí obnovení České obce sokolské**
- 2. Historie Loutkového divadla Sokola Přerov**
- 3. Výstava „Stoletý Přerovský Kašpárek“**
- 4. Rodiče, prarodiče... Pozor, představení začíná...**
- 5. Přerovská sokolovna 21. března 2015**
- 6. Přerovská sokolovna ožila nácvičkem na Sokolské Brno**
- 7. Kalendárium**
- 8. Jubilanti**

25. VÝROČÍ OBNOVENÍ ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ

Před 25 lety - 7. ledna 1990 byla v Praze obnovena činnost Československé obce sokolské. Ustanovujícího sjezdu se účastnilo 2700 bývalých sokolů, z Přerova jsme byli čtyři - br. Tichý s dcerou Dášou a já s manželkou Radkou. Přihlášen byl také br. Oldřich Bilík, který se však z osobních důvodů nemohl sjezdu zúčastnit. Protože všichni přítomní se účastnili pouze z vlastního rozhodnutí, bylo odhlasováno, že do jednoho roku se musí konat řádný sjezd volených zástupců.

V lednu a únoru jsme v Přerově svolali několik přípravných schůzí a k obnovení činnosti Sokola Přerov došlo 7. března 1990. Přítomných 95 účastníků zvolilo výbor jednoty v čele se starostou br. Zdeňkem Tichým. V následujícím období, kdy za nemocného br. Tichého často řídila činnost výboru místostarostka ses. Lída Chytilová, proběhla jednání se Spartakem, který nám prozatímně uvolnil jednu místnost v 1. patře sokolovny.

Přijetím zákona č. 173 ze dne 9. května 1990 měl být Sokolu navrácen veškerý majetek, který vlastnil ke dni 31. března 1948. Trvalo však ještě několik let, nežli nám Spartak sokolovnu a hřiště vrátil. Byli jsme sice majiteli, ale uživatelem byl Spartak Přerov, kterému jsme museli za pronájem šaten, tělocvičny, zasedací místnosti a kanceláře v "naší sokolovně" platit nájemné!

V březnu 1993 se konala valná hromada jednoty, která vytyčila úkoly do budoucna a na další dva roky zvolila nový výbor v čele se starostou br. Ing. Jaroslavem Skopalem. Z řady mnoha úkolů byly dva nejdůležitější: příprava na XII. všesokolský slet a získat zpět náš sokolský majetek. Nově zvolený výbor jednoty začal hledat cestu, která by ukončila vleklou soudní proceduru a urychlila převod sokolského majetku do našich rukou. Jednání s představiteli Spartaku ukázala, že oni uznávají řeč dotyčného zákona, podle něhož nám měl být majetek vrácen, avšak z obavy, že budou ze sokolovny jednorázově vyloučeni, protahovali soudní jednání formou odvolání.

Ukázalo se, že pokud Sokol Přerov bude Spartaku garantovat nájemní smlouvou dlouhodobé pokračování ve využívání prostor sokolovny a

hřiště házené, může být dohodou majetek vrácen dříve než ukončením stále se protahujících soudních jednání.

Tento proces byl úspěšně završen 31. srpna 1993, kdy byla se Spartakem Přerov podepsána smlouva o navrácení majetkových práv Sokole Přerov

*Ze vzpomínek a památníku Sokola Přerov
Bohumil Domanský*

HISTORIE LOUTKOVÉHO DIVADLA SOKOLA PŘEROV - PŘEROVSKÝ KAŠPÁREK

Kdo jsme: loutkové divadlo Sokola Přerov „Přerovský Kašpárek“

Loutkové divadlo v datech:

1915 - v počátcích jalo domácí loutkové divadlo bratra Josefa Horneka

1919 - spolu s dalšími herci amatéry jsou v našem městě pořádána nepravidelná loutková představení, hraje se v hotelu Palác a hledají se další prostory na pořádání představení a to také ve škole na Palackého ulici.

1921 - od tohoto roku se v našem městě pořádají pravidelná nedělní představení pro děti, zpočátku po jednom, ale pro velký zájem museli nabídku rozšířit na dvě, protože zájem o divadlo byl značný.

1936 - loutkové divadlo se stěhuje do nově postavené SOKOLOVNY v Přerově a zde na vlastní scéně kamenného divadla navrženého Dr. Janem Malíkem – mimochodem tehdy nejmodernější scény ve střední Evropě jak píše soudobý tisk. Zde působíme dodnes.

Nucenou odmlku si loutkové divadlo muselo dát jen v době druhé světové války – kdy divadlo zabavili Němci a marně se zde pokoušeli o inscenace – nepodařilo se jim tu hrát.

1945 - v srpnu, po skončení války, divadlo znovu obnovuje svou činnost.

Po nešťastném roce **1948**, kdy znovu v naší zemi končí období demokracie a rušení prvorepublikových organizací, včetně Sokola, se naše loutkové divadlo díky své tradici naštěstí dostává ke kulturním složkám závodního klubu Přerovských strojíren a účastní se v rámci družebních projektů i zájezdů do zahraničí Polska či tehdejší NDR.

V r. **1989** se otevřela nová cesta demokracie. Loutkové divadlo – amatérské – za velké finanční podpory na pronájem od města a díky pochopení tehdejších činitelů, přežije a znovu se stane v r. **1993**-pevnou složkou restituované činnosti Sokola.

Tady by bylo pěkné skončit a klidně pokračovat v herní činnosti, ale jak se vše šťastně rozbíhá, přijde v r. **1997** stoletá voda a divadlo mizí v počtu asi více jak 6 m pod vodou.

Snad zázrakem vstane v r. **2000-2001** za pomoci nevídaných až zázračných okolností, obnovené na vlastních nohou a začíná nová etapa loutkového divadla. Pomalu se nahrazují utopené kulisy a obnovují či dokupují loutky, které skončily pod vodou.

Od Roku **2002**, každý sudý rok, se konají v našem městě a našem divadle celostátní loutkářské přehlídky za účasti loutkových divadel z celé republiky – tzv. *LOUTKÁŘSKÉ LETNICE*.

Každým lichým rokem se k nám zase sjíždějí sokolské loutkové soubory a u nás začalo již tradiční celostátní setkávání na *SOKOLSKÝCH CELOSTÁTNÍCH PŘEHLÍDKÁCH*.

Obě tyto národní akce se uskutečňují s podporou města Přerova, Sokola, ministerstva kultury divadelních amatérských orgánů a v zájmu i mediálního partnerství významných periodik.

Náš soubor sehraje za rok nejméně 40 představení na vlastní scéně a v dalších aktivitách nás může shlédnout kolem 4-5000 diváků ročně.

Soubor má vždy kolem 30 členů, z toho je větší polovina v posledních letech mladých, což nám další soubory docela závidí i to, že divadlo v Přerově má zajištěnou budoucnost a že je zde zájmová činnost, která baví a je též nesporně zdravým uměleckým zájmem.

Členové souboru Loutkového divadla Sokol Přerov – Přerovský Kašpárek.

V roce **2008** byla největším úspěchem cena pro náš loutkový soubor za první místo na LOUČKÁŘSKÉ CHRUDIMI v kategorii individuálních výstupů.

V roce **2015** slavíme 100 let od vzniku divadla a zdá se, že malí diváci nás mají stejně rádi jako tolik generací před nimi.

Mgr. Marie Veřmiřovská, principálka

VÝSTAVA „STOLETÝ PŘEROVSKÝ KAŠPÁREK“

Muzeum Komenského v Přerově ve spolupráci s Loutkovým divadlem Sokola Přerov „Přerovský Kašpárek“ připravuje výstavu, která připomene 100. výročí vzniku Loutkového divadla Sokola Přerov. Jeho počátky byly skromné, jednalo se totiž o domácí divadlo rodiny Hornekových. Pravidelné hraní pro veřejnost se datuje od roku 1921, kdy se jeho scéna nacházela v budově měšťanské školy v Palackého ulici č. 25. Roku 1936 získalo divadlo stálou scénu v nově postavené přerovské sokolovně.

Výročí je to opravdu významné, protože přerovský loutkový divadelní soubor je jeden z nejstarších dosud fungujících v České republice. Neobvyklé je i to, že je amatérský a přitom má vlastní stálou scénu. V době svého vzniku byla nejmodernější loutkovou scénou v Československu, mnoho let se na ni jezdily pro inspiraci dívat osobnosti i celé soubory z domova i zahraničí. Souborem za celou dobu jeho existence prošlo mnoho dobrovolníků, významných osobností města Přerova i českého loutkového divadla. Formovala ho celá řada výjimečných postav (např. J. Hornek, A. Gleich, R. Široká, J. Široký, J. Kučera, E. Černá, B. Domanský, M. Veřmiřovská), které se nesmazatelně zapsaly do jeho historie. Divadlo odehrálo od roku 1921, kdy začala pravidelná představení pro veřejnost, přes 3 200 představení pro několik stovek tisíc diváků.

Vernisáž výstavy se odehraje v prostorách přerovského zámku ve čtvrtek 23. dubna od 17.00 hodin. Výstava potrvá od 24. dubna do 27. září 2015. V jejím rámci proběhne řada doprovodných akcí, včetně cyklu přednášek (Korvínský dům, od 17.00 hodin – 12. 5., 26. 5., 8. 9., 22. 9.) a muzejní noci (přerovský zámek, 22. 5., od 17.00 do 21.30 hodin, ve 22.00 hodin divadelní představení pro dospělé Pláštěnka).

Celá výstava bude umístěna ve třech sálech ve 2. patře přerovského zámku, kde se budou moci návštěvníci pokochat pravou divadelní atmosférou a prohlédnout si divadlo nejen z pohledu diváka (hlediště), ale i z neobvyklého úhlu – ze zákulisí. Uvidí nejen zázemí členů souboru, ale také výrobu loutek a šití oblečení pro loutky, uskladnění loutek a kulis, jevištní konstrukci a mnoho dalších zajímavostí. Pro návštěvníky, kteří budou mít trochu víc času, bude připraveno i promítání videozáznamů z představení přerovského loutkového divadla. V historické části výstavy se návštěvníci dozvědí nejen řadu zajímavých informací z historie souboru, ale také z jeho současnosti. Zjistí, jaké profese jsou spojené s loutkovým divadlem a jaké druhy loutek vlastně existují. Tím nejzajímavějším ale budou loutky a kulisy, zapůjčené přerovským souborem, uspořádané do jednotlivých dioramat podle toho, z jaké pohádky pocházejí. Malí i velcí návštěvníci se mohou těšit

nejen na Ferdu Mravence, ale také na Broučky, Dvanáct měsíčků, Pohádku o rybáři a zlaté rybce a mnoho dalších známých postaviček, včetně princezen, princů a Kašpárka. Výstava bude doplněna řadou aktivit pro děti i jejich dospělý doprovod, všichni si budou moci vyzkoušet manipulaci s loutkami a zahrát si nějakou pohádku. A komu nebudou stačit marionety, může si pohrát i s maňásky.

Mgr. Lubor Maloň, kurátor výstavy

RODIČE, PRARODIČE... POZOR, PŘEDSTAVENÍ ZAČÍNÁ... ANEB PŘEROVSKÝ KAŠPÁREK NA SCÉNU!

Cože? Že už jste letos se svými dětmi nebo s vnoučaty jednou v divadle byli? To nevádí. Ale určitě stojí za to využít výjimečnou příležitost vstoupit do zákulisí loutkového divadla a zažít na vlastní kůži, jak loutky ožívají. Muzeum Komenského v Přerově přichází společně s otevřením krátkodobé výstavy *Stoletý Přerovský Kašpárek* s nabídkou oživujících aktivit, které mohou přinést dětem, nebo lépe celým rodinám s dětmi řadu výjimečných zážitků.

Každá správná máma, babička, ale i tatínek nebo dědeček přece dobře vědí, že divadlo loutek může mít pozitivní vliv na výchovu našich dětí. Je to tím, že tento zcela svébytný divadelní žánr využívá výrazových prostředků několika druhů umění najednou. Mimo krásy, melodie a hlubokého účinku mluveného slova je to právě zvláštní pohyb loutkových postav, který má tak blízko k dětskému citění. K získání pozornosti malého diváka mnohdy stačí, když netrpělivé ratolesti zaslechnou první slova pohádky. Tak, například: *Bylo, nebylo... jednou jedno loutkové divadlo na břehu řeky Bečvy a bylo moc hezké. Mělo červenou oponu, spoustu loutek a mezi nimi také veselého chlapíka ve strakaté čepici s rolničkami, který s paní principálkou rád hrával pro děti...*

Pokud máte pocit, že jste se ani vy, ba ani vaši potomci, nikdy s takovou pohádkou nesetkali, je to znamení, že má smysl v období od konce dubna do konce září navštívit muzejní program pro rodiny

s dětmi. Pravděpodobně nám také dáte za pravdu, že je dobré, aby se naše nejmladší generace dozvěděla jak o stoleté tradici přerovského loutkového divadla, tak o paní Veřmiřovské, která je jeho principálkou už celá dvě desetiletí. Kromě krátké vzpomínky na slavné české osobnosti, jakými byli Matěj Kopecký, Jiří Trnka, Josef Skupa, přináší přijetí účasti na zážitkové muzejní hře obohacení ve znalosti divadelní hantýrky (mluvy), loutkářských řemesel a profesí. Jedno z interaktivních stanovišť tohoto samoobslužného programu například navádí návštěvníky k hádání názvů slavných českých pohádek, které určitě většině z nás stojí za připomenutí. A to není všechno! Řekněte sami, kdo by si z dětí, ale i z hravých dospělých, nechtěl alespoň na malou chvíli vyzkoušet práci vodiče nebo jako recitátor propůjčit svůj hlas oblíbené pohádkové postavě. Věříme, že zahrát si vlastní loutkové představení ve výstavních prostorách, přímo na muzejním jevišti, bude nejedna zdejší, ale i mimo přerovská rodina považovat za sváteční chvíli. Je přeci všeobecně známo, že působení loutek jako hrdinů odehraného příběhu často doznívá v myšlení dětí ještě hodně dlouho...

Ze zákulisí muzejní scény se na vaši návštěvu programu k výstavě o historii Loutkového divadla Sokola Přerov „Přerovský Kašpárek“ těší Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D.

PŘEROVSKÁ SOKOLOVNA 21. BŘEZNA 2015

V sobotu 21. března se konalo v přerovské sokolovně divadelní představení komedie *Dědeček aneb musíme tam všichni*. Opět jako poprvé, po obnově tradice divadelních představení v naší sokolovně, hráli ochotníci T. J. Sokol Vlkoš. Už v přípravě na toto představení mě jako hlavního pořadatele překvapila ochota a obětavost některých členů naší jednoty, i když je dobře znám. Opět vydatně pomáhal br. Rostislav Machalík, který jako hlavní pořadatel zodpovídal za obě naše předchozí sokolská divadelní představení. Obětavě pomáhal také br. Martin Krejčíř s manželkou Vlastou, hospodář Peter Suja, starosta Ing. Tabery, basketbalisté, náčelnice ses. Sedláčková a všichni, co měli na starosti

občerstvení a další. Ty jmenuji proto, aby i ostatní věděli, jaký rozsah práce si příprava a realizace divadelního představení v sokolovně vyžaduje. Také herci byli dobří. Hráli uvolněně a snažili se být dost hlasití, aby je bylo v naší velké sokolovně dobře slyšet. Po skončení představení v Divadelním klubu by náhodné setkání muzikantů hrálo pro návštěvníky snad až do rána.

Potud všechno v pořádku. K zamyšlení je však menší návštěva diváků než na představení minulém a dokonce menší než byl můj, v porovnání s jinými pořadateli, pesimistický předpoklad. Přitom těžko můžeme svádět vinu na propagaci. V ní nám vyšly vstříc Přerovský deník, Přerovské listy, televize Nej TV i Muzeum Komenského. Přestože toto představení sokolských ochotníků z Vlkoše nebylo pro naši pořádající jednotu prodělečné, je třeba se zamyslet, zda v divadelních představeních v naší sokolovně pokračovat. Pokud ano, tak jestli jejich konání neomezit jen na zimní období, kdy nám lidé neodjíždí z města na zahrádky nebo jinam do přírody. Jasně je snad jen jedno: těžko si můžeme dovolit bez finanční dotace či příspěvků sponzorů pozvat na hostování divadelní soubory s většími finančními požadavky než měly dva předcházející soubory, které vloni a letos na jevišti naší sokolovny účinkovaly.

Miroslav Rozkošný

PŘEROVSKÁ SOKOLOVNA OŽILA NÁCVIKEM NA SOKOLSKÉ BRNO

V polovině března skončila uzávěrka přihlášek na již tradiční akci v mezidobí mezi všesokolskými slety, oblastní slet s názvem Sokolské Brno 2015, který se letos bude konat 5. až 7. června. Tentokrát s podtitulem 25 let znovu pospolu, který připomíná významné výročí polistopadové obnovy České obce sokolské. Do nácviku v přerovské sokolovně se na Sokolské Brno 2015 zapojili muži, ženy i Věrná garda.

Starostu přerovské jednoty Vladimíra Taberyho překvapili zejména muži. *"Vzhledem k tomu, kolik nás chodí na pravidelná cvičení, jsem ani tolik aktivních zájemců o veřejné vystoupení nečekal. Jsem příjemně*

překvapen," hodnotil Tabery účast mužů na nácviku. Celkem z celé Župy Středomoravské - Kratochvílovy nacvičuje skladbu *Sportuj s námi* autorů Zdeňky a Petra Šafářových 19 mužů. Z toho 12 z Přerova, čtyři z Hranic, dva z Dřevohostic a jeden ze Sušic. Skladbu muži nacvičují pod vedením br. Vladimíra Taberyho každé druhé úterý v měsíci od 18.30 do 20.30 hodin.

Sedmnáct žen pod vedením cvičitelky Zory Horákové nacvičuje skladbu Marie Frantové nazvanou Pro radost. Nácvik se koná každý pátek od 19.00 do 20.00 hodin. S nácvikem ani letos nezůstaly pozadu cvičenky z Věrné gardy pod vedením Zdeny Koluchové. Jejich skladbou je už známá *Waldemariána*, cvičená s trekingovými holemi. K nácviku seniorky využívají volných termínů, které jsou v přerovské sokolovně dopoledne.

A kdo se do nácviku skladeb nezapojil, možná by stálo za to se domluvit a společně zajet do Brna povzbudit naše cvičence v úsilí. Co tomu říkáte? Místo na velké brněnské tribuně by se pro nás určitě našlo.

Miroslav Rozkošný

KALENDÁRIUM NA MĚSÍC DUBEN

CO	KDY	VEDOUCÍ AKCE
Nedělní cvičení - 18:00 hod.	Neděle	STEININGEROVÁ Jitka
SOKOLSKÉ BRNO Nácvik ženy	Pátek	HORÁKOVÁ Zora
Nácvik muži 18:30 - 20:30 hod.	Sudé úterý	TABERY Vladimír
Schůze Vzdělavatelského odboru 15:00 hod. / Zasedací místnost č. 61	8.4.	ROZKOŠNÝ Miroslav
Zasedání výboru T. J. SOKOL Přerov 17:30 hod. / zasedací místnost č. 61	8.4.	TABERY Vladimír

<p>Turistická vycházka POCHOD ZA SVOBODU Po stopách ukryvaných Židů za 2. sv. války Odjezd autobusu 9:00 z autobusového nádraží</p>	<p>15.4.</p>	<p>ROZKOŠNÝ Miroslav Český svaz bojovníků za svobodu Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola, Přerov</p>
<p>ZÁJEZD ZA KULTUROU Moravské divadlo Olomouc: Balet - RUSALKA Odjezd autobusu 18:00 hod.</p>	<p>15.4.</p>	<p>SEDLÁČKOVÁ Helena</p>
<p>Náčelnictvo 18:00 hod. / zasedací místnost č. 61 setkání vedoucích jednotlivých složek</p>	<p>22.4.</p>	<p>SEDLÁČKOVÁ Helena</p>
<p>NA KOLE KOLEM SOKOLOVNY 13:00 – 17:00 hod</p> <p>Preventivně bezpečnostní akce pro obyvatele města. Zvýšení bezpečnosti cyklistů ve městě Přerov, doplnění dopravně-bezpečnostních znalostí, dovybavení cyklistů povinnými prvky.</p> <p>Akce se uskuteční za každého počasí: slunečno – zahrada sokolovny, pošmourno - sokolovna.</p>	<p>25. 4.</p>	<p>SUJA Peter</p>

JUBILANTI

Duben

Mužíková Jitka

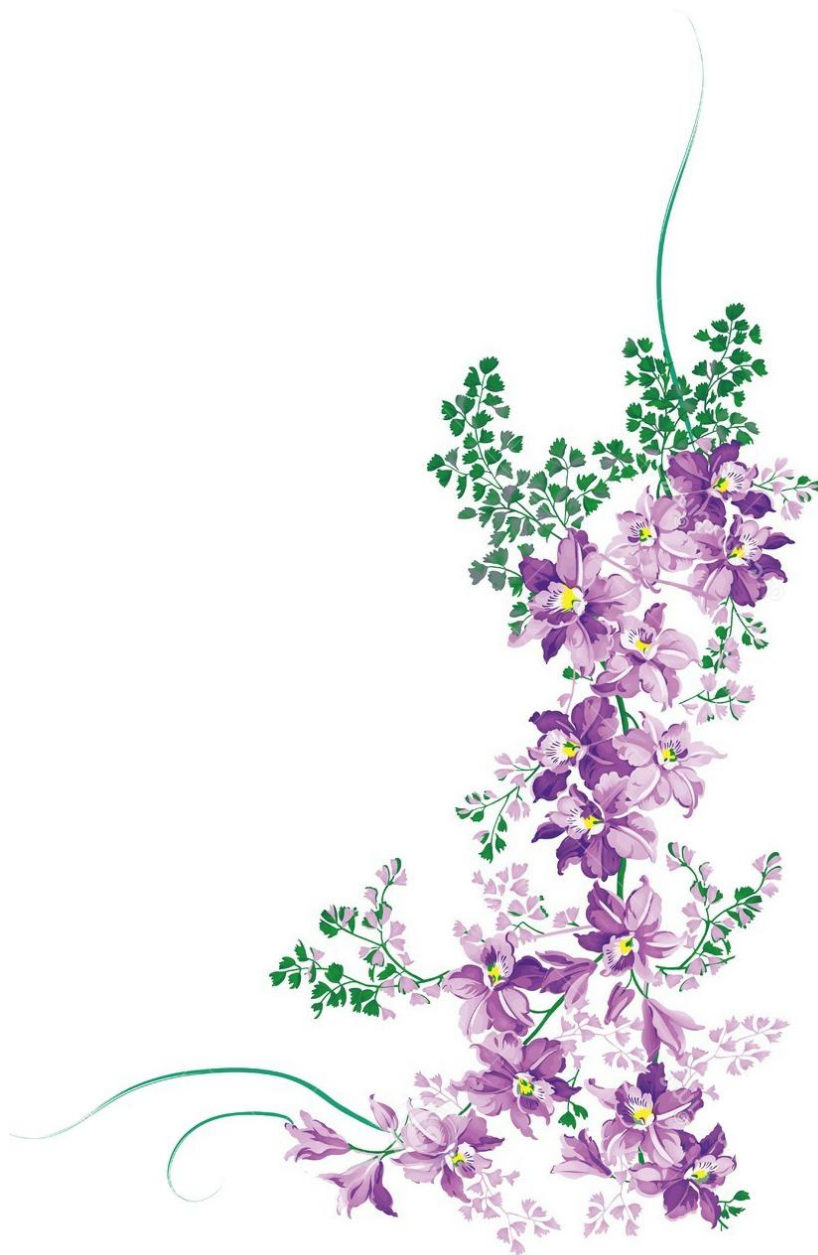
Bártů Květuše

Adamírová Jaroslava

Klimek Roman

Škoda Miroslav

Blahopřejeme

Zpravodaj Tělocvičné jednoty Sokol Přerov

Vydáno: březen 2015

Vydává: Vzdělavatelský odbor T.J. Sokol Přerov

Redaktor: Petra Holcová

Editor: Blanka Zelingerová

Fotografie na titulní straně: Nácvič mužů na Sokolské Brno, M. Rozkošný